

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2016r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XVIII Cywilny

w składzie: Przewodniczący: SSO Magda Inerowicz

Protokolant: protokolant sądowy Emilia Staszekiewicz

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2016 r.,

na rozprawie

sprawy z powództwa: **A. K.**

przeciwko: **Towarzystwu (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W.**

o: zapłatę

1. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda A. K. kwotę 185.528,32 zł (słownie: sto osiemdziesiąt pięć tysięcy pięćset dwadzieścia osiem złotych i trzydzieści dwa grosze:

- od kwoty 100.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 października 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 7.240 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 czerwca 2016r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 38.057,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 października 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 35.282,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 maja 2016r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 720 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10 grudnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 1.620 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,

- od kwoty 2.241,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 października 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 366,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10 grudnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

2. w pozostałej części powództwo oddala,

3. kosztami procesu obciąża strony stosunkowo: powoda w 26%, a pozwanego w 74% i z tego tytułu:

a) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.462,58 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.664 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

b) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 940,42 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

c) nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 4.962,38 zł tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO /-/ M. Inerowicz

UZASADNIENIE

Po ostatecznym sprecyzowaniu żądania powód A. K. wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) w W. - w związku z urazem doznany przez powoda latem 2012 r., będącym w związku skutkowym z wypadkiem komunikacyjnym z 13 kwietnia 2007 r.:

- kwoty 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od następnego dnia po upływie 30 dni od daty doręczenia pozwanemu odpisu pozwu, za cierpienia wywołane złamaniem gwoźdźcia śródszpikowego, oczekiwaniem na operację, nieprzerwanym bólem i załamaniem psychicznym w związku z kolejnym uszkodzeniem ciała będącym konsekwencją uszkodzeń ciała doznanych w wypadku komunikacyjnym,

- o podwyższenie renty wyrównawczej z kwoty 1.300 zł do kwoty 2.000 zł miesięcznie począwszy od 1 kwietnia 2014 r. płatnej z góry do 5 dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności każdej renty,

- kwoty 3.518,91 zł tytułem zwrotu wydatków na leki, w tym kwotę 2.671,99 zł za leki zakupione w latach 2009-2010 wraz z odsetkami ustawowymi od następnego dnia po upływie 30 dni od daty doręczenia pozwanemu odpisu pozwu oraz kwotę 846,92 zł za leki zakupione w okresie od października 2013 r. do maja 2014 r. wraz z odsetkami ustawowymi od daty zgłoszenia roszczenia w piśmie z dnia 24 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;

- kwoty 2.340 zł tytułem zwrotu wydatków na zakup wózków inwalidzkich, w tym kwoty 720 zł za zakup wózka inwalidzkiego w dacie 26.06.2013 r. wraz z odsetkami ustawowymi od daty zgłoszenia roszczenia w piśmie z dnia 24 listopada 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 1.620 zł za zakup wózka inwalidzkiego w dacie 6.08.2015 r. z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;

- kwoty 115.200 zł tytułem skapitalizowanego odszkodowania za pomoc świadczoną na rzecz powoda przez osobę drugą w okresie od czerwca 2011 r. do maja 2016 r., w tym kwoty 67.200 zł za okres od czerwca 2011 r. do kwietnia 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami od następnego dnia po upływie 30 dni od daty doręczenia pozwanemu odpisu pozwu oraz kwoty 48.000 zł za okres od maja 2014 r. do maja 2016 r. z ustawowymi odsetkami od następnego dnia po upływie 30 dni od daty doręczenia pozwanemu odpisu pisma z 30.03.2016 r.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że prawomocnym wyrokiem z dnia 26 stycznia 2011 r. sygn. akt (...) Sąd Okręgowy w Poznaniu w punkcie 4 ustalił, że pozwany jest odpowiedzialny za mogące powstać w przyszłości skutki wypadku z dnia 13 kwietnia 2007 r. Powód wskazał, że nie może się nadal poruszać samodzielnie, jego zdrowie uległo dalszej degradacji, możliwości ruchowe uległy znacznemu pogorszeniu i taki trend cały czas zachodzi. Powód wskazał, że latem 2012 roku w czasie przemieszczania z miejsca na miejsce w mieszkaniu upadł, odczuł silny ból, który nie ustawał. Wówczas powód został skierowany do Przychodni Chirurgicznej w Ś. W., gdzie stwierdzono złamanie gwoźdźcia śródszpikowego w kości udowej. Powód wskazał, że w związku z powyższym zachodziła konieczność przeszczepu cząstki kości. W związku z urazem powód wskazał, że musiał przejść ponownie operację, która odbyła się we wrześniu 2015 r. Powód wskazał, że od czerwca 2011 r., podobnie jak w okresie poprzedzającym, wymagał pełnej obsługi osób drugich i to nieprzerwanie przez całą dobę. Powód wskazał, że w związku z tym wyliczył, że za 1 godzinę opieki należy się 8 zł, co po przemnożeniu przez 8 godzin daje 64 zł dziennie, co mnożąc przez 30 dni daje 1.920 zł miesięcznie kosztów opieki. Powód wskazał, że w dacie zdarzenia był zatrudniony w charakterze murarza i jest również czeladnikiem kuchmistrzostwa. Powód wskazał, że obecnie mógłby liczyć na dochód minimum 3.000 zł, zatem zasadne jest – jego zdaniem – podniesienie renty wyrównawczej o kwotę 700 zł miesięcznie.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W dniu 13 kwietnia 2007 r. powód wskutek zderzenia pojazdów mechanicznych, z winy sprawcy objętego obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy zawartej z pozwanym Towarzystwem (...) z siedzibą w W., doznał uszkodzenia ciała w postaci urazu czaszkowo-mózgowego, złamania kości udowej, złamania przedramienia lewego.

W związku z powyższymi urazami powód przeszedł wielospecjalistyczne leczenie z udziałem chirurga, ortopedy, neurochirurga, neurologa i laryngologa. W związku z powyższym wypadkiem powód przeszedł m.in. operacyjne zespolenie złamanej kości udowej lewej gwoździem śródszpikowym podkolanowym. Ze względu na brak zrostu w obrębie złamanej kości udowej lewej powód nie mógł poruszać się o własnych siłach, wymagał opieki osób trzecich w podstawowych czynnościach życia codziennego, był niezdolny do samodzielnej egzystencji. Brak ruchu spowodował u powoda problemy z nadwagą. Powód był również niezdolny do podjęcia jakiegokolwiek pracy, w związku z czym ZUS przyznał mu rentę.

W toku postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu w sprawie (...) na skutek pozwu powoda, biegły sądowy psychiatra i biegły sądowy neurolog stwierdzili u powoda, w związku z obrażeniami doznanymi w wypadku z 13 kwietnia 2007 r., osłabienie funkcji poznawczych do poziomu otepienia umiarkowanego stopnia oraz utrzymujące się zaburzenia osobowości. Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda w związku z zaburzeniami neurologicznymi i psychicznymi biegli ustalili w wysokości 70%. Zgodnie z opinią biegłego ortopedy deficyt ruchu w obrębie kończyny górnej lewej powoda jest skutkiem nieodwracalnym skutkującym trwałym uszczerbkiem na zdrowiu w wysokości 29%. Co do braku zrostu w obrębie uda lewego – zdaniem biegłego - istniała wówczas szansa na wyleczenie.

Uznając odpowiedzialność pozwanego za skutki przedmiotowego wypadku, wyrokiem z dnia 26 stycznia 2011 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie sygn. akt (...):

- w punkcie 1, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 299.300 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 244.800 zł od dnia 18 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty i od kwoty 4.350,00 zł od dnia 2 lutego 2008 r. do dnia zapłaty (w tym kwotę 280.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwotę 19.300 zł tytułem odszkodowania w związku z koniecznością zakupu łóżka rehabilitacyjnego oraz wózka inwalidzkiego),
- w punkcie 2, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.300,00 zł miesięcznie płatną do 5-tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności począwszy od stycznia 2008 r. (tytułem renty wyrównawczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy),
- w punkcie 3, umorzył postępowanie co do kwoty 23.564,00 zł,
- w punkcie 4, ustalił, że pozwany jest odpowiedzialny za mogące powstać w przyszłości dla powoda skutki wypadku z dnia 13 kwietnia 2007 r.,
- w punkcie 5, oddalił powództwo w pozostałym zakresie (tj. co do kwoty 28.000 zł tytułem kosztów opieki nad powodem w okresie od czerwca 2007 r. września 2009 r., co do kwoty 156 zł tytułem zniszczonej odzieży),
- w punkcie 6, orzekł o kosztach postępowania.

Na skutek apelacji pełnomocnika powoda wyrokiem z dnia 2 czerwca 2011 r. w sprawie o sygn. akt (...) Sąd Apelacyjny w Poznaniu zasądził dodatkowo od pozwanego na rzecz powoda kwotę 28.000 zł tytułem kosztów opieki, które musieli sprawować nad powodem jego rodzice w okresie od czerwca 2007 r. do września 2009 r.

Okoliczności niesporne, wyrok SO Poznań wraz z uzasadnieniem (k.404-405, 421-435 akt (...)), wyrok SA Poznań wraz z uzasadnieniem (k.466-487 akt I C 139/08) .

W okresie od 8 stycznia 2009r. do 15 listopada 2010r. powód poniósł wydatki na swoje leczenie, pozostające w związku z wypadkiem z dnia 13 kwietnia 2007 r. w łącznej wysokości 2.241,96 zł.

Dowód: faktury VAT (k. 10-41') oraz pisemna opinia biegłego sądowego A. B. z dnia 26 października 2015r. (k. 334-347).

Od czerwca 2011r. do połowy sierpnia 2012 roku powód, w związku ze skutkami wypadku z dnia 13 kwietnia 2007r., wymagał pomocy osoby drugiej w wymiarze około 4 godzin dziennie. Opiekę tę faktycznie sprawował nad powodem jego ojciec oraz matka, która zmarła w czerwcu 2012r.

Dowód: pisemna opinia biegłego sądowego A. B. z dnia 26 października 2015r. (k. 334-347), zeznania świadka M. K. (min. 8:43- 32:34 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.), zeznania powoda A. K. (min. 35:29 – 59:25 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.) .

Powód na skutek wypadku z dnia 13 kwietnia 2007r. doznał: złamania kości udowej lewej, urazu czaszkowo – mózgowego, złamania nasady dalszej kości przedramienia lewego, urazu wielonarządowego oraz potłuczeń ogólnych. Obecnie u powoda A. K. stwierdza się stan po leczeniu operacyjnym złamania kości udowej lewej powikłane stawem rzekomym, stan po leczeniu zachowawczym urazu czaszkowo – mózgowego, stan po leczeniu zachowawczym złamania nasady dalszej kości przedramienia lewego w miejscu typowym, stan po leczeniu urazu wielonarządowego oraz stan po leczeniu zachowawczym potłuczeń ogólnych.

U powoda wystąpiło powikłanie zrostu w postaci stawu rzekomego kości udowej lewej. Właśnie w związku z powyższym brakiem zrostu kości udowej i destabilizacją materiału zespalającego, doszło do upadku powoda w połowie sierpnia 2012 r. Operacja repozycji i zespolenia złamania kości udowej gwoździem śródspikowym ryglowanym została wykonana w dniu 14 maja 2007 r. jako konieczna w związku z uszkodzeniami ciała doznanymi przez powoda w wypadku z dnia 13 kwietnia 2007r.

W związku z upadkiem w sierpniu 2012r., powód w dniach 12 sierpnia do 23 sierpnia 2013 r. przebywał na Oddziale Ortopedii i Chirurgii Urazowej Szpitala Wojewódzkiego w P. przy ul. (...). W związku ze złamaniem gwoźdźcia śródspikowego w kości udowej lewej i rozpoznaniem stawu rzekomego, powód w dniu 14 sierpnia 2013 r. przeszedł zabieg usunięcia złamanego gwoźdźcia i wycięcia stawu rzekomego kości udowej. Po zabiegu powód został wypisany do domu z zaleceniem poruszania się o kulach łokciowych bez obciążenia operowanej kończyny, zgłoszenia się po 14 dniach od zabiegu na usunięcie szwów, przyjmowania leków: clexane podskórnie przez 30 dni, pyralgina 3x1 w razie bólu, oraz dotychczasowych leków.

Następnie w okresie od 2 września 2015 r. do 25 września 2015 r. powód był hospitalizowany na Oddziale Ortopedii i Chirurgii Urazowej Szpitala Wojewódzkiego w P. przy ul. (...), gdzie w dniu 3 września 2015 r. operacyjnie usunięto zdestabilizowane płyty typu LISS i złamane śruby z kości udowej, wykonano resekcję stawu rzekomego i rozległych mas kostniny, ponownie wykonano stabilizację złamania kości udowej gwoździem śródspikowym odkolanowym, szczelinę złamania obłożono przeszczepami kostnymi mrożonymi. Po zabiegu powód został wypisany do domu z zaleceniem wykonywania ćwiczeń wyuczonych na oddziale, poruszania się o kulach łokciowych bez obciążenia operowanej kończyny, zgłoszenia się po 2-3 tygodniach do poradni ortopedycznej, przyjmowania leków: clexane podskórnie przez okres unieruchomienia oraz leków przeciwbólowych.

W związku z wystąpieniem u powoda powikłania zrostu w postaci stawu rzekomego kości udowej lewej, trwały uszczerbek na zdrowiu powoda – w stosunku do 2011r. - zwiększył się o 25%. Istnieje normalny związek przyczynowy pomiędzy urazem z 13 kwietnia 2007r. a urazem z sierpnia 2012r. i dalszym leczeniem powoda. Jest to następstwo złamania i leczenia złamanej kości udowej. Nie jest to inny, następny uraz, ale wynik braku zrostu kości udowej i destabilizacji materiału zespalającego.

Dowód: pisemna opinia biegłego sądowego A. B. z dnia 26 października 2015r. (k. 334-347) oraz zeznania tego biegłego złożone na rozprawie w dniu 18.02.2016r. (min. 3:15-34:36 e-protokołu rozprawy z dnia 18.02.2016r.) , zeznania

świadka M. K. (min. 8:43- 32:34 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.), zeznania powoda A. K. (min. 35:29 – 59:25 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.) , dokumentacja medyczna (k.42-43,117-118,154-173 oraz załączona przez pełnomocnika powoda w białej teczce) .

Obecnie uszczerbek na zdrowiu psychicznym powoda, a powstały na skutek zdarzenia z 13.04.2007r. (od 2011r.) nie zwiększył się i wynosi 70%. Nadal rozpoznaje się u powoda zespół psychoorganiczny charakteropatyczno – otepienny.

Natomiast zdarzenie z sierpnia 2012r. (tj. wystąpienie skutków powikłania zrostu w postaci stawu rzekomego kości udowej lewej w postaci złamania gwoździa śródszpikowego) i jego konsekwencje (leczenie operacyjne, ponowna rehabilitacja, zwiększone potrzeby) jeszcze bardziej pogłębiło już utrzymujące się poczucie mniejszej wartości, niezawinioną izolację, poczucie bezradności i spadek nastroju. W tym zakresie powód dalszej szkody na zdrowiu psychicznym.

Nadal leczy się psychiatrycznie. W leczeniu powoda stosowano leki przeciwdepresyjne: Asertin, Mirzaten i w celu polepszenia koncentracji uwagi Memotropil.

Dowód: pisemna opinia biegłego sądowego z dziedziny psychiatrii J. T. z dnia 7 lutego 2015r. (k. 2 33 -238) , opinia uzupełniająca biegłego psychiatry z dnia 28.11.2015r. (k. 355-356) oraz zeznania tego biegłego złożone na rozprawie w dniu 11 czerwca 2015r. (min. 4:40-14:33 e-protokołu rozprawy z dnia 11 czerwca 2015r.), dokumentacja medyczna od lekarza psychiatrii (k. 120-128), zeznania świadka M. K. (min. 8:43- 32:34 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.), zeznania powoda A. K. (min. 35:29 – 59:25 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.) .

Od połowy sierpnia 2012r. do maja 2016r. powód, w związku z dalszymi skutkami wypadku z dnia 13 kwietnia 2007r. tj. powikłaniem zrostu w postaci stawu rzekomego kości udowej lewej, którego to z kolei konsekwencją było złamanie w 2012r. gwoździa śródszpikowego i związane z tym leczenie operacyjne w 2013 i 2015r. wymaga pomocy osoby drugiej w wymiarze około 8 godzin dziennie.

A. K. nadal wymaga pomocy osoby drugiej w codziennej egzystencji (choćby czynnościach dotyczących higieny osobistej, zakupów etc.), w pełnieniu ról społecznych – pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, związanych z leczeniem i aktywizacją społeczną.

Opiekę tę faktycznie sprawował i nadal sprawuje jego ojciec M. K., który od 6 lat jest na rencie.

Dowód: pisemna opinia biegłego sądowego A. B. z dnia 26 października 2015r. (k. 334-347) oraz zeznania tego biegłego złożone na rozprawie w dniu 18.02.2016r. (min. 3:15-34:36 e-protokołu rozprawy z dnia 18.02.2016r.) , zeznania świadka M. K. (min. 8:43- 32:34 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.), zeznania powoda A. K. (min. 35:29 – 59:25 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.) .

W okresie od 8.10.2013r. do 20 maja 2015r. powód poniósł wydatki na swoje leczenie, pozostające w związku z leczeniem dalszych skutków wypadku z dnia 13 kwietnia 2007 r. w łącznej wysokości 366,26 zł.

Dowód: faktury VAT (k. 203, 206-208, 210-212 i 216) oraz zeznania biegłego A. B. złożone na rozprawie w dniu 18.02.2016r. (min. 3:15 -34:36 e-protokołu rozprawy z dnia 18.02.2016r.).

Powód, podobnie jak w 2011r., z uwagi na doznany w 2007r. uraz w postaci złamania kości udowej lewej oraz powikłanie zrostu w postaci stawu rzekomego kości udowej lewej, którego to z kolei konsekwencją było złamanie w 2012r. gwoździa śródszpikowego i związane z tym leczenie operacyjne w 2013 i 2015r., do normalnej egzystencji potrzebuje wózka inwalidzkiego.

A. K., w okresie 3 lat od wypadku większość czasu spędził w pozycji leżącej. Brak ruchu spowodował u niego nadwagę, która się obecnie utrzymuje. Z tego względu otrzymał od lekarza zalecenie, aby schudnąć. Powód nie może wykonywać ćwiczeń fizycznych. Okresowo powód był na diecie. W związku z tym ojciec kupował mu do jedzenia wołowinę i cielęcinę.

W dniu 26 czerwca 2016r. powód zakupił wózek inwalidzki za 720 zł. Nie korzystał w tym zakresie z refundacji NFZ. W ostatnim czasie waga powoda wzrosła. Zakupiony w 2013r. wózek inwalidzki z uwagi na jego znaczną eksploatację i zbyt małe siedzisko, nie spełniał właściwie swojej funkcji. Z tego względu A. K., w dniu 6 sierpnia 2015r. dokonał zakupu nowego wózka, również nie korzystając z refundacji NFZ, za kwotę 1.620 zł.

Dowód: zeznania świadka M. K. (min. 8:43- 32:34 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.), zeznania powoda A. K. (min. 35:29 – 59:25 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.), wyrok SO Poznań wraz z uzasadnieniem (k.404-405, 421-435 akt (...)) , faktura VAT nr (...).r. (k. 217), faktura VAT nr (...).r. (k. 410).

Powód ma 35 lat, z zawodu jest kucharzem. W okresie wypadku z 13 kwietnia 2007r. powód był zatrudniony w przedsiębiorstwie swojego brata na stanowisku murarza z wynagrodzeniem określonym w umowie o pracę w wysokości 900 zł brutto. Faktycznie uzyskiwane przez niego dochody u brata sięgały kwot ok. 2.000 zł miesięcznie. Jako, że powód z zawodu jest kucharzem, pracował również dorywczo w tym charakterze.

Obecnie powód nadal jest osobą całkowicie niezdolną do pracy zawodowej. Z tego tytułu ma przyznaną rentę inwalidzką, której wysokość od dnia 1 marca 2014r. wynosiła 1.071,90 zł netto, a od 1 maja 2015r. – 1.107,62 zł netto.

Powiatowy Urząd Pracy w P. w październiku **2014r.** dysponował ofertami pracy dla murarzy z wynagrodzeniem od 1.680 zł – 3.000 zł brutto, co daje średnio kwotę 2.340 zł brutto, czyli 1.696,46 zł netto.

Powiatowy Urząd Pracy w P. w okresie od stycznia 2015r. dysponował ofertami pracy dla murarzy z wynagrodzeniem od 1.750 zł – 4.000 zł brutto, co daje średnio kwotę 3.750 zł brutto, czyli 2.679,64 zł netto. Z kolei w maju 2016r. Powiatowy Urząd Pracy w P. dysponował ofertą pracy dla murarza z wynagrodzeniem 1.850 zł brutto, czyli 1.355,69 zł netto.

W 2014r., powód jako kucharz mógł osiągnąć w tym zawodzie wynagrodzenie równe co najmniej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, które od stycznia 2014r. wynosiło 1.680 zł brutto, czyli 1.237,20 zł netto.

Powiatowy Urząd Pracy w P. w okresie od stycznia 2015r. dysponował ofertami pracy dla kucharzy z wynagrodzeniem od 1.750 zł – 3.500 zł brutto, co daje średnio kwotę 3.500 zł brutto, czyli 2.505,34 zł netto. Z kolei w marcu 2016r. Powiatowy Urząd Pracy w P. dysponował ofertami pracy dla kucharzy z wynagrodzeniem 1.850 zł – 2.500 brutto, co daje średnio kwotę 2.175 zł brutto, czyli 1.581,89 zł netto.

Dowód: zeznania świadka M. K. (min. 8:43- 32:34 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.), zeznania powoda A. K. (min. 35:29 – 59:25 e-protokołu rozprawy z dnia 20.11.2014r.), wyrok SO Poznań wraz z uzasadnieniem (k.404-405, 421-435 akt (...)) , decyzje rentowe ZUS (k. 401-403), kopie przekazów pocztowych (k. 404-409), informacja PUP w P. z dnia 1.10.2014r. (k. 113), z dnia 1.03.2016r. (k. 389), informacja (...) Cechu (...) z 13.10.2014r. (k. 131).

Średnie wynagrodzenie opiekuna zatrudnionego w ośrodku pomocy społecznej wynosiło:

- w 2011r. – 1828 zł brutto, czyli 1.340,42 zł netto,
- w 2012r. – 1901 zł brutto, czyli 1.390,74 zł netto,
- w 2013r. - 1901 zł brutto, czyli 1.390,74 zł netto,
- w 2014r. – 1978 zł brutto, czyli 1.444,21 zł netto,
- w 2015r. – 2008 zł brutto, czyli 1.465,76 zł netto,
- w 2016r. – 2008 zł brutto, czyli 1.465,76 zł netto.

Dowód: informacja Ośrodka Pomocy Społecznej w Ś. z 8.10.2014r. (k. 151) oraz z dnia 7.03.2016r. (k. 397).

Sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie wyżej powołanych dowodów w postaci dokumentów, w szczególności dokumentacji medycznej powoda, faktur zakupu leków oraz wózków inwalidzkich, wyroków wydanych w sprawie o sygn. akt (...), informacji o ofertach pracy w zawodach powoda, jak i wysokości wynagrodzenia pracownika opieki społecznej (okoliczności z nich wynikające nie były kwestionowane przez strony procesu), opinii biegłych z dziedziny psychiatrii oraz chirurgii ogólnej, ortopedii i traumatologii, zeznań świadka M. K. oraz zeznań powoda.

Jako przydatne dla rozstrzygnięcia sporu Sąd uznał zeznania świadka M. K. oraz powoda. Były one szczerze i spontaniczne oraz zbieżne z wnioskami pisemnej opinii biegłych sądowych, jak i jego ustnych wyjaśnień do opinii. Świadek oraz powód przede wszystkim wskazywali na skutki zdarzenia z sierpnia 2012r., które wywołało pogorszenie stanu psychicznego powoda (łącznie z myślami samobójczymi), poczucie bezradności i izolacji, jak i nowe dolegliwości bólowe, związane m.in. z leczeniem operacyjnym i zwiększoną – w stosunku do okresu sprzed sierpnia 2012r. – zależność od osób trzecich.

Na podstawie zeznań świadka, powoda oraz opinii biegłego, analizowanych łącznie, Sąd ustalił, że w okresie od czerwca 2011r. do lipca 2012r. powód wymagał opieki osoby drugiej w wymiarze około 4 godzin, a od sierpnia 2012r. w wymiarze 8 godzin dziennie. Wprawdzie ojciec pozwanego ocenił, że jego opieka nad synem nie zmieniła się w stosunku do okresu przed czerwcem 2011r., to jednak jak wynika z ww. dowodów do czasu zdarzenia z sierpnia 2012r. powód poruszał się po domu częściowo o kulach, a jedynie częściowo na wózku inwalidzkim. Natomiast po wypadku z połowy sierpnia 2012r., kiedy to doszło do złamania gwoźdźcia śródszpikowego (co stanowiło powikłanie po wypadku z 13 kwietnia 2007r.) i upadku powoda, A. K. przestał się poruszać po domu o kulach i już tylko jeździł na wózku inwalidzkim. Z tego względu, należy rozróżnić dwa czasokresy: do lipca 2012r. i od połowy sierpnia 2012r., kiedy to potrzeby powoda w zakresie pomocy osoby drugiej z pewnością się zmieniły – wzrosły. Powód, w związku ze złamaniem gwoźdźcia śródszpikowego, upadkiem a w konsekwencji poruszaniem się na wózku inwalidzkim z pewnością wymagał większego nakładu czasu związanego z jego opieką, był na pewno mniej samodzielny niż poruszając się o kulach łokciowych. Wniosek taki wynika również z zasad doświadczenia życiowego. Ponadto, powód w związku ze zdarzeniem z sierpnia 2012r. został w latach 2013 i 2015r. poddany dalszemu leczeniu operacyjnemu, rehabilitacji i w związku z tymi zdarzeniami również jego potrzeby w zakresie pomocy osoby drugiej wzrosły w stosunku do okresu sprzed połowy sierpnia 2012r.

Spornym w sprawie było przede wszystkim jakie były przyczyny upadku powoda w sierpniu 2012r. i doznanego wówczas przez A. K. urazu, jak i czy pozostaje on w związku z wypadkiem z 13 kwietnia 2007r. Dokonanie w tym zakresie ustaleń faktycznych wymagało wiadomości specjalnych, z tego względu Sąd przeprowadził m.in. na tę okoliczność dowód z opinii biegłego z dziedziny chirurgii ogólnej, (...), który złożył opinię pisemną z dnia 26.10.2015r.

Uwagi do ww. opinii wniosły obie strony: powód w piśmie z dnia 16.12.2015r. (k. 362 – 363), a pozwany w piśmie z dnia 21.12.2015r. (k. 366-367).

Biegły sądowy A. B. na rozprawie w dniu 18 lutego 2016r. złożył ustne wyjaśnienia, w których ustosunkował się do tych uwag. Sprostował on datę wydania opinii, podając prawdopodobną przyczynę omyłki, jak i wskazał, że opinia uwzględnia przeprowadzone u powoda badanie oraz dokumentację medyczną A. K., również tę z 2015r.

W zakresie kwestii natury merytorycznej, biegły w całości podtrzymał wnioski opinii pisemnej i wyjaśnił, że przyczyn powstania stawu rzekomego jest wiele, których według aktualnej wiedzy medycznej nie można w sposób jednoznaczny odnieść do przedmiotowego wypadku. Niemniej w przypadku osoby powoda biegły wiązał to z przebytych przez niego ciężkim urazem: czaszkowo – mózgowym z uszkodzeniem kości długich kończyn - przedramienia, kości udowej, w której to wystąpiło powikłanie zrostu właśnie w postaci stawu rzekomego. Biegły w sposób szczegółowy i obrazowy wyjaśnił, że najpierw u powoda wystąpiło owo powikłanie zrostu, a dopiero jego skutkiem było złamanie gwoźdźcia śródszpikowego, a następnie upadek – a nie odwrotnie. Podkreślił też, że nie można w żadnej mierze mówić tu o przyczynieniu się poszkodowanego do powstania stawu rzekomego.

Z zeznań biegłego A. B. wynika również, że powikłanie zrostu w postaci stawu rzekomego leczy się bardzo trudno i leczenie to jest obarczone bardzo dużym ryzykiem nieuzyskania zrostu. Jak wskazał, takie rozejście się odłamów w następstwie powstania stawu rzekomego jest odczuwane przez pacjenta w sposób podobny, może trochę tylko mniej boleśnie, jak złamanie kości udowej. W związku z tym jest to porównywalne z tym urazem, który powód doznał w trakcie kiedy uległ wypadkowi. Dalsze zaś leczenie jest dość skomplikowane, bo polega na leczeniu operacyjnym i to często wielokrotnym. Leczenie powoda we wrześniu 2015r. miało – w ocenie biegłego – związek z leczeniem ww. powikłania i stanowi dalsze konsekwencje urazu z kwietnia 2007r. Biegły potwierdził również, że w związku z wystąpieniem u powoda powikłaniem zrostu w postaci stawu rzekomego kości udowej lewej, trwały uszczerbek na zdrowiu powoda zwiększył się o 25%.

Jeśli zaś chodzi o pisemną opinię biegłego sądowego z dziedziny psychiatrii J. T. z dnia 7 lutego 2015r. (k. 233-238), to powód początkowo zarzucił (k. 245-246), że jest ona niekompletna z uwagi na brak sformułowania w niej pełnych wniosków. Podobny zarzut sformułowała strona pozwana (k. 254-255).

Biegły J. T. złożył wyjaśnienia ustne na rozprawie w dniu 11 czerwca 2015r. oraz pisemną opinię uzupełniającą z dnia 28.11.2015r. (k. 355-356). Podkreślić należy, że biegły w opinii głównej, wbrew twierdzeniom strony pozwanej wskazał jaki jest aktualny stan zdrowia psychicznego powoda oraz przyczyny jego pogorszenia (pogłębienie już utrzymującego się poczucia mniejszej wartości, niezawinionej izolacji, poczucie bezradności i spadek nastroju). W tym zakresie – jak ocenił biegły - powód doznał dalszej szkody na zdrowiu psychicznym. Jak wskazał jednak biegły psychiatra w zeznaniach oraz opinii uzupełniającej, z uwagi na powyższe, obecnie, uszczerbek na zdrowiu psychicznym powoda, a powstały na skutek zdarzenia z 13.04.2007r. (od 2011r.) nie zwiększył się i wynosi 70%. Nadal rozpoznaje się bowiem u powoda zespół psychoorganiczny charakteropatycznie – otepienny.

Podkreślić należy, że po złożeniu przez biegłych sądowych ustnych wyjaśnień do opinii pisemnych oraz złożeniu przez biegłego J. T. opinii uzupełniającej, strony nie zgłaszały dalszych zarzutów do wniosków sformułowanych przez ww. specjalistów. W ocenie Sądu, mając na względzie treść opinii pisemnych, jak i zeznania biegłych, należało je uznać za w pełni fachowe, należycie umotywowane, a jednocześnie zrozumiałe. Z tego względu Sąd uznał te dowody za w pełni przydatne dla rozstrzygnięcia i mające dużą moc dowodową.

Sporną kwestią było czy wydatki na leki poniesione przez powoda od 8.01.2009r. do 15.11.2010r. pozostawały w związku przyczynowym z wypadkiem z dnia 13 kwietnia 2007r. Na podstawie przedłożonych przez powoda faktur VAT (k. 10-41') oraz pisemnej opinii biegłego sądowego A. B. z dnia 26 października 2015r. (k. 334-347) Sąd ustalił, że koszty zakupów leków i preparatów, na które opiewają ww. faktury pozostają w związku przyczynowym z tym wypadkiem, poza:

- kroplami do uszu (faktura VAT nr (...)),
- lekiem Enarenal, Beta 50 ZK, i witaminą B12 (faktura VAT nr (...)),
- lekiem Enarenal, Beta 50 ZK (faktura VAT nr (...)),
- lekiem Enarenal, Beta 50 ZK (faktura VAT nr (...)),
- lekiem Enarenal, Beta 50 ZK (faktura VAT nr (...)),
- lekiem Nolicin, Dalfaz, Polocard (faktura VAT nr (...)),
- lekiem Trachisept, Curam, Lacidozone (faktura VAT nr (...)),
- preparatem Neomag Forte (faktura VAT nr (...)),
- preparatem BETA 50 ZK (faktura VAT nr (...)),

- syropem Flegamina (faktura VAT nr (...)),
- lekiem Enarenal, Beta 50 ZK (faktura VAT nr (...)),
- preparatem ECOMER i Rutinoscorbin (faktura VAT nr (...)).

Żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń do wniosków opinii biegłego w powyższym zakresie, a Sąd nie miał również podstaw aby je zakwestionować z urzędu. Z tej przyczyny Sąd ustalił, że w okresie od 8 stycznia 2009r. do 15 listopada 2010r. powód poniósł wydatki na swoje leczenie, pozostające w związku z wypadkiem z dnia 13 kwietnia 2007 r. w łącznej wysokości 2.241,96 zł, w tym:

- kwotę 57,71 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 57,71 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 76 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 115,43 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 85,50 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 111,18 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 11,38 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 24,44 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 14,68 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 90 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 139,12 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 99,78 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 4,19 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 71,47 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 4,70 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 168,96 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 85 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 67,36 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 18,80 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 23,21 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 70,36 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 189,89 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 56 zł na podstawie faktury VAT nr (...),

- kwotę 60,10 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 28 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 175,68 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 8,01 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 52 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 159,05 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 36,25 zł na podstawie faktury VAT nr (...) oraz
- kwotę 80 zł na podstawie faktury VAT nr (...),

Sporną kwestią również było czy wydatki na leki poniesione przez powoda od 8.10.2013r. – 20.05.2014r. pozostawały w związku przyczynowym z wypadkiem z dnia 13 kwietnia 2007r. Na podstawie przedłożonych przez powoda faktur VAT (k. 203-216) oraz zeznań biegłego sądowego A. B. złożonych na rozprawie w dniu 18.02.2016r. (min. 3:15-34:36 e-protokołu rozprawy z dnia 18.02.2016r.) Sąd ustalił, że koszty zakupów leków i preparatów, na które opiewają ww. faktury pozostają w związku przyczynowym z tym wypadkiem, poza:

- lekiem Pelethrocin (faktura VAT (...)),
- lekiem Erdomed - (faktura VAT (...)),
- pozycjami: len mielony, termometr lekarski, C., B. (faktura VAT nr (...)),
- wszystkimi pozycjami z faktury VAT nr (...),
- wszystkimi pozycjami z faktury VAT nr (...),
- wszystkimi pozycjami z faktury VAT nr (...),
- wszystkimi pozycjami z faktury VAT nr (...),
- pozycjami: Ginkofar, Femimag z faktury VAT (...).

Żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń do zeznań biegłego w powyższym zakresie, a Sąd nie miał również podstaw aby je zakwestionować z urzędu. Z tej przyczyny Sąd ustalił że w okresie od 8.10.2013r. do 20 maja 2015r. powód poniósł wydatki na swoje leczenie, pozostające w związku z leczeniem dalszych skutków wypadku z dnia 13 kwietnia 2007 r. w łącznej wysokości 366,26 zł, w tym:

- kwotę 44 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 20,22 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 65,11 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 54,51 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 62 zł na podstawie faktury VAT nr (...),
- kwotę 49,42 zł na podstawie faktury VAT nr (...)
- kwotę 40 zł na podstawie faktury VAT nr (...) oraz

- kwotę 31zł na podstawie faktury VAT nr (...).

Możliwości zarobkowe powoda w okresie od kwietnia 2014r. do maja 2016r. Sąd ustalił na podstawie informacji pozyskanych od Powiatowego Urzędu Pracy w P. oraz (...) Cechu (...), a wysokość wynagrodzenie opiekuna na podstawie informacji udzielonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ś..

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo w przeważającej mierze okazało się uzasadnione.

W prawomocnym wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 26 stycznia 2011r. (sygn. akt (...)) przesądzone (art. 365 § 1 kpc) zostało, że pozwany ponosi, wobec powoda – co do zasady – odpowiedzialność za skutki wypadku z 13 kwietnia 2007r. Sprawca szkody na dobrach powoda, kierujący pojazdem marki N. (...) o nr rerj. VP 09FJ C. E., był bowiem ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym zakładzie ubezpieczeń (art. 822 § 1 kc, art. 436 § 2 kc).

Powód w niniejszej sprawie dochodził m.in. zasądzenia od pozwanego kwoty 2.671,99 zł za leki zakupione w latach 2009-2010 wraz z odsetkami ustawowymi od następnego dnia po upływie 30 dni od daty doręczenia pozwanemu odpisu pozwu. Żądanie to okazało się częściowo uzasadnione. Pozwany zarzucał, że powód nie może dochodzić odszkodowania w tym zakresie, gdyż wydatki były poniesione w czasie, kiedy toczyła się sprawa o sygn. akt (...) i winno być ono zgłoszone właśnie w tej sprawie. Stanowisko takie nie jest uzasadnione. Powód – co bezsporne – nie zgłosił ww. żądania w pierwszej sprawie, nie było ono przedmiotem rozstrzygnięcia w tym postępowaniu i z tego właśnie względu nie jest objęte powagą rzeczy osądzonej (Sąd oddalił w nin. sprawie wnioski pozwanego o odrzucenie pozwu). Mogło być zatem zgłoszone w ramach niniejszego procesu, a odpowiedzialność pozwanego wynika z wyżej już opisanej odpowiedzialności za sprawcę szkody. Z ustaleń Sądu, poczynionych w niniejszej sprawie wynika, że w okresie od 8 stycznia 2009r. do 15 listopada 2010r. powód A. K. poniósł wydatki na swoje leczenie, pozostające w związku z wypadkiem z dnia 13 kwietnia 2007 r., w łącznej wysokości 2.241,96 zł. Z tego względu, Sąd na podstawie art. 444 § 1 kc, zasądził od pozwanego na rzecz powoda tę kwotę tytułem **odszkodowania**, oddalając powództwo – jako nieuzasadnione (niezwiązane z wypadkiem z 13 kwietnia 2007r.) – w pozostałej części. O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc w zw. z art. 455 § 1 kc oraz art. 817 § 1 kc. Odpis pozwu, stanowiący zgłoszenie szkody w tym zakresie i jednocześnie wezwanie do zapłaty został doręczony pozwanemu w dniu 29.09.2014r., a zatem termin 30 dniowy do spełnienia świadczenia upłynął w dniu 29 października 2014r. Począwszy zatem od 30 października 2014r. pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie ww. kwoty.

Powód dochodził również roszczeń odszkodowawczych oraz zadośćuczynienia za dalsze skutki zdarzenia z 13 kwietnia 2007r. W punkcie 4 wyroku wydanego w sprawie (...) Sąd ustalił bowiem, że pozwany jest odpowiedzialny za mogące powstać w przyszłości dla powoda skutki tego wypadku. Zasada odpowiedzialności w ww. zakresie została zatem przesądzona. W niniejszej sprawie, na powódzie spoczywał ciężar dowodu, że dalsza szkoda, jakiej doznał powód tj. ta, która wystąpiła po prawomocnym zakończeniu ww. sprawy tj. po 2 czerwca 2011r. pozostaje w związku z przyczynowym ze zdarzeniem z dnia 13 kwietnia 2007r.

Powód przede wszystkim wskazywał na doznany w sierpniu 2012r. uraz w postaci złamania gwoźdźcia śródszpikowego, co skutkowało leczeniem operacyjnym powoda w 2013 i 2015r. Domagał się zadośćuczynienia za doznaną w związku z tym krzywdę.

Z ustaleń Sądu wynika, że u powoda wystąpiło powikłanie zrostu w postaci stawu rzekomego kości udowej lewej. Właśnie w związku z powyższym brakiem zrostu kości udowej i destabilizacją materiału zespalającego, doszło do upadku powoda w sierpniu 2012 r. (a nie odwrotnie). Istnieje zatem normalny związek przyczynowy pomiędzy urazem z 13 kwietnia 2007r. a urazem z sierpnia 2012r. i dalszym leczeniem powoda, w szczególności leczeniem operacyjnym w 2013 i 2015r. Jest to następstwo złamania i leczenia złamanej kości udowej. Podkreślić przy tym należy, że nie można w żadnej mierze mówić tu o przyczynieniu się poszkodowanego do powstania stawu rzekomego.

Materialną podstawę żądania zasądzenia na rzecz powoda **zadośćuczynienia** pieniężnego za doznaną krzywdę stanowił przepis art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. Pozwala on sądowi, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, na przyznanie poszkodowanemu odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Funkcją zadośćuczynienia jest złagodzenie ujemnych doznań fizycznych i psychicznych wywołanych zdarzeniem stanowiącym podstawę faktyczną odpowiedzialności. Ustawodawca w treści przepisu art. 445 § 1 k.c. nie zawarł żadnych wskazówek dotyczących ustalenia wysokości zadośćuczynienia, posługując się jedynie pojęciem „sumy odpowiedniej”. W orzecznictwie przyjmuje się, że określenie „sumy odpowiedniej” powinno być dokonane przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności konkretnej sprawy, a zwłaszcza rodzaju i rozmiaru doznanych obrażeń, czasokresu, uciążliwości procesu leczenia i dostosowawczej rehabilitacji, długotrwałości nasilenia dolegliwości bólowych, konieczności korzystania z opieki i wsparcia innych osób oraz jej zakresu, trwałych następstw tych obrażeń w sferze fizycznej i psychicznej oraz ograniczeń, jakie wywołują w dotychczasowym życiu, w tym potrzeby stałej rehabilitacji, zażywania środków farmakologicznych, zmiany charakteru zatrudnienia, trybu życia, przyzwyczajzeń, czy też sposobu spędzania wolnego czasu. Sąd, ważąc odpowiedniość zadośćuczynienia, musi mieć na względzie, że życie, zdrowie i integralność cielesna człowieka są dobrami najcenniejszymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2010r., IV CSK 126/10, niepubl. [w:] uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2011r., II CSK 682/10, LEX nr 951296). O rozmiarze należnego zadośćuczynienia pieniężnego decydują w zasadzie: rozmiar doznanej krzywdy, stopień cierpień psychicznych i fizycznych, ich intensywność i czas trwania i inne okoliczności, nie wyłączając stopnia winy sprawcy, a także sytuacji majątkowej zobowiązanego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 kwietnia 2002r., V CKN 1010/00, publ. OSNC 2003/4/56 oraz z dnia 27 lutego 2004r., V CK 282/03, LEX nr 183777).

W treści pozwu A. K. domagał się zasądzenia sumy 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z wystąpieniem dalszych skutków wypadku z 13 kwietnia 2007r. na jego zdrowiu.

Materiał dowodowy zgromadzony w toku niniejszego postępowania prowadzi do wniosku, iż zakres cierpień doznanych przez powoda w związku ze zdarzeniem aktualizującym odpowiedzialność pozwanych trzeba ocenić jako znaczny. Stan zdrowia powoda obecnie jest bowiem zły, leczenie powikłania zrostu kości udowej nie przynosi oczekiwanych rezultatów. W związku z wystąpieniem u powoda powikłania zrostu w postaci stawu rzekomego kości udowej lewej, trwały uszczerbek na zdrowiu fizycznym powoda – w stosunku do 2011r. - zwiększył się o 25%. Jak wynika z opinii biegłego sądowego A. B. leczenie takiego powikłania jest bardzo trudne i jest obarczone bardzo dużym ryzykiem nieuzyskania zrostu. Jak wskazał, takie rozejście się odłamów w następstwie powstania stawu rzekomego jest odczuwane przez pacjenta w sposób podobny, może trochę tylko mniej boleśnie, jak złamanie kości udowej. W związku z tym jest to porównywalne z tym urazem, który powód doznał w trakcie kiedy uległ wypadkowi w 2007r. Dalsze leczenie jest dość skomplikowane, bo polega na leczeniu operacyjnym i to często wielokrotnym. Leczenie powoda zarówno w sierpniu 2013r., jak i we wrześniu 2015r. miało związek z leczeniem ww. powikłania i stanowi dalsze konsekwencje urazu z kwietnia 2007r. Powód w związku z powikłaniami zdrowia po urazach z 2007r. jeszcze dwukrotnie - w dniach 12 sierpnia do 23 sierpnia 2013 r. i od 2 września 2015 r. do 25 września 2015 r. – przebywał w szpitalu i przeszedł leczenie operacyjne, doznając ponownie znacznych ograniczeń w zakresie samodzielnego poruszania. Wprawdzie powód otrzymał zalecenia, aby poruszać się o kulach łokciowych, jednak z uwagi na ogólny stan zdrowia i utrzymującą się od 2007r., a nawet narastającą nadwagę, od 2012r. w dominującej mierze porusza się na wózku inwalidzkim. Nadto, na skutek urazu z 2012r., u powoda zwiększyły się potrzeby w zakresie pomocy osoby drugiej nie tylko w pełnieniu ról społecznych, ale przede wszystkim w zakresie podstawowych potrzeb życiowych (począwszy od pomocy w poruszeniu, wykonywaniu czynności higienicznych, zapewnienie posiłków etc.). Taki zaś stan rzeczy pogorszył stan psychiczny powoda. Wprawdzie uszczerbek na zdrowiu psychicznym powoda, a powstały na skutek zdarzenia z 13.04.2007r. (od 2011r.) nie zwiększył się i wynosi 70% (nadal rozpoznaje się u powoda zespół psychoorganiczny charakteropatycznie – otepienny), niemniej u A. K. nastąpiło pogłębienie już utrzymującego się poczucia mniejszej wartości, niezawinionej izolacji, poczucie bezradności i spadek nastroju. W tym zakresie – jak ocenił biegły z dziedziny psychiatrii - powód doznał dalszej szkody na zdrowiu psychicznym.

Z tego względu, w ocenie Sądu, powód doznał dalszych cierpień fizycznych i psychicznych. Uzasadnia to odpowiedzialność pozwanego za dalszą krzywdę powoda, powstałą w związku z dalszym leczeniem w okresie od sierpnia 2012r. do chwili obecnej. Podkreślić należy, że każde kolejne leczenie operacyjne powoda wiąże się z nowym bólem fizycznym i to o niewiele mniejszym natężeniu niż ten którego powód doznał w 2007r., a co za tym idzie pogorszeniem codziennego funkcjonowania powoda. Istotnym również jest, że powód jest nadal osobą dość młodą (35 lat), a doznaje tak wielu i to nieodwracalnych dalszych skutków wypadku z 13 kwietnia 2007r.

W świetle przytoczonych powyżej okoliczności oraz przy uwzględnieniu, że zadośćuczynienie przewidziane przez ustawodawcę w treści przepisu art. 445 § 1 k.c. powinno stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 grudnia 2010r., III APa 21/10, publ. POSAG 2011/1/51-78) Sąd doszedł do przekonania, że powodowi – za dalszą krzywdę związaną przyczynowo z wypadkiem z 13 kwietnia 2007r. – należy przyznać nadto kwotę **100.000 tytułem zadośćuczynienia**. Zadośćuczynienie w tej wysokości odpowiada bowiem rozmiarowi i intensywności negatywnych doznań A. K. spowodowanych dalszymi następstwami ww. zdarzenia, uwzględnia ich skutki w jego obecnym życiu i nie prowadzi do nieuzasadnionego wzbogacenia powoda (pkt. 1 wyroku).

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc w zw. z art. 455 § 1 kc oraz art. 817 § 1 kc. Odpis pozwu, stanowiący zgłoszenie żądania w tym zakresie i jednocześnie wezwanie do zapłaty został doręczony pozwanemu w dniu 29.09.2014r., a zatem termin 30 dniowy do spełnienia świadczenia upłynął w dniu 29 października 2014r. Począwszy zatem od 30 października 2014r. pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie ww. kwoty.

W pozostałej zaś części powództwo o zadośćuczynienie należało oddalić, o czym Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku.

Powód domagał się również od pozwanego zapłaty kwoty 846,92 zł za leki zakupione w okresie od października 2013 r. do maja 2014 r. oraz kwoty 2.340 zł tytułem zwrotu wydatków na zakup wózków inwalidzkich, w tym kwoty 720 zł za zakup wózka inwalidzkiego w dacie 26.06.2013 r. oraz kwoty 1.620 zł za zakup wózka inwalidzkiego w dacie 6.08.2015 r. Stosownie do treści przepisu art. 444 § 1 k.c. – naprawienie szkody w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia powinno obejmować wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

W okresie od 8.10.2013r. do 20 maja 2015r. powód poniósł wydatki na swoje leczenie, pozostające w związku z leczeniem dalszych skutków wypadku z dnia 13 kwietnia 2007 r. w łącznej wysokości **366,26 zł**. Z tego względu, Sąd na podstawie art. 444 § 1 kc, zasądził od pozwanego na rzecz powoda tę kwotę tytułem **odszkodowania**, oddalając powództwo – jako nieuzasadnione (niezwiązane z dalszymi skutkami wypadku z 13 kwietnia 2007r.) – w pozostałej części. O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc w zw. z art. 455 § 1 kc. Odpis pisma procesowego powoda z dnia 24 listopada 2014r. (k. 201), stanowiące zgłoszenie szkody w tym zakresie i jednocześnie wezwanie do zapłaty zostało nadane pozwanemu w dniu 25 listopada 2014r. (k. 218), a zatem można przyjąć, że z upływem 14 dni było ono doręczone i zaktualizował się obowiązek pozwanego dokonania zapłaty. Od następnego dnia po upływie ww. terminu tj. 10 grudnia 2014r. pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie ww. kwoty i stąd należało zasądzić odsetki za opóźnienie od 10 grudnia 2014r. do dnia zapłaty.

Jak wynika z ustaleń Sądu, powód, podobnie jak w 2011r., z uwagi na doznany w 2007r. uraz w postaci złamania kości udowej lewej oraz powikłanie zrostu w postaci stawu rzekomego kości udowej lewej, którego to z kolei konsekwencją było złamanie w 2012r. gwoźdźcia śródszpikowego i związane z tym leczenie operacyjne w 2013 i 2015r., do normalnej egzystencji potrzebuje wózka inwalidzkiego. A. K. w 2013r. i 2015r. przeszedł kolejne operacje ortopedyczne. Na skutek braku ruchu po wypadku z 2007r., zażywania leków psychotropowych, jest on osobą otyłą. Z tego względu wózki inwalidzkie, z których korzysta ulegają szybkiemu zużyciu. Nie można, w ocenie Sądu, odmówić zatem powodowi prawa do zapewnienia sobie w tym względzie elementarnego komfortu, skoro wózek jest niezbędny A. K. do normalnej, codziennej egzystencji. Powód, przy zakupie ww. wózków inwalidzkich, nie korzystał faktycznie z refundacji NFZ, a zatem poniesione przez niego wydatki stanowią elementy szkody, którą pozwany winien naprawić. Wskazać z całą stanowczością należy, że aktualny stan zdrowia powoda jest całkowicie przez niego niezawiniony. Nie można zatem

oczekiwać, że w takim stanie będzie on dostosowywał zakupy niezbędnych mu do życia sprzętów od możliwości i terminarza refundacji ich zakupu przez NFZ.

Sąd na podstawie art. 444 § 1 kc, zasądził zatem od pozwanego na rzecz powoda łącznie kwotę **2.340 zł tytułem odszkodowania z tytułu zakupu ww. wózków inwalidzkich**. O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc w zw. z art. 455 § 1 kc. Odpis pisma procesowego powoda z dnia 24 listopada 2014r. (k. 201), stanowiące zgłoszenie szkody co do kwoty 720 zł i jednocześnie wezwanie do zapłaty zostało nadane pozwanemu w dniu 25 listopada 2014r. (k. 218), a zatem można przyjąć, że z upływem 14 dni było ono doręczone i zaktualizował się obowiązek pozwanego dokonania zapłaty. Od następnego dnia po upływie ww. terminu tj. 10 grudnia 2014r. pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie kwoty 720 zł i stąd należało zasądzić odsetki za opóźnienie od 10 grudnia 2014r. do dnia zapłaty. Jeśli zaś chodzi o kwotę 1.620 zł z tytułu zakupu wózka w 2015r., to powód domagał się zasądzenia odsetek za opóźnienie w tym zakresie od dnia uprawomocnienia się wyroku. Choć żądanie w tym zakresie było wymagalne już wcześniej (po upływie 14 dni od doręczenia pozwanemu odpisu pisma zgłaszającego to roszczenie), to jednak Sąd był związany żądaniem powoda (321 kpc). Z tego względu odsetki za opóźnienie w płatności kwoty 1.620 zł zasądzono zgodnie z tym żądaniem.

Analizując zasadność żądania dotyczącego zasądzenia na rzecz powoda odszkodowania w łącznej kwocie 115.200 zł tytułem **zwrotu kosztów opieki** Sąd doszedł do przekonania, iż jest ono częściowo uzasadnione.

Z ustaleń faktycznych Sądu wynika, że powód od czerwca 2011r. do połowy sierpnia 2012 roku, w związku ze skutkami wypadku z dnia 13 kwietnia 2007r., wymagał pomocy osoby drugiej w wymiarze około 4 godzin dziennie. Opiekę tę faktycznie sprawował nad powodem jego ojciec oraz matka, która zmarła w czerwcu 2012r. Z kolei od sierpnia 2012r. do maja 2016r. powód, w związku z dalszymi skutkami wypadku z dnia 13 kwietnia 2007r. tj. powikłaniem zrostu w postaci stawu rzekomego kości udowej lewej, którego to z kolei konsekwencją było złamanie w 2012r. gwoźdźcia śródszpikowego i związane z tym leczenie operacyjne w 2013 i 2015r. wymaga pomocy osoby drugiej w wymiarze około 8 godzin dziennie. Opiekę tę faktycznie sprawował i nadal sprawuje jego ojciec M. K., który od 6 lat jest na rencie. Podkreślenia wymaga w tym miejscu, iż żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiocie zasadności zasądzenia na rzecz powoda kosztów opieki nie mógł mieć fakt sprawowania tej opieki nieodpłatnie przez członka rodziny. Wystarczające było bowiem wykazanie przez poszkodowanego istnienia zwiększonych potrzeb stanowiących następstwo czynu niedozwolonego. Roszczenie poszkodowanego w tym zakresie nie ma natomiast charakteru regresowego i nie zależy od poniesienia wydatków, a jedynie od uznania, że były konieczne (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2012r., V CSK 57/11, LEX nr 1147804).

Biorąc pod uwagę konieczność zagwarantowania powodowi opieki przez osobę drugą w okresie od czerwca 2011r. do maja 2016r. roszczenie powoda jest uzasadnione w poniższym zakresie:

- za okres od czerwca do grudnia 2011r. tj. 7 m-cy: do kwoty 4.690 zł (1.340 zł /średnie wynagrodzenie opiekuna, netto w 2011r./ : 2 /połowa dziennego wymiaru czasu pracy tj. 4 godziny/ x 7 m-cy),
- za okres od stycznia do lipca 2012r. tj. 7 m-cy: do kwoty 4.865 zł (1.390 zł /średnie wynagrodzenie opiekuna, netto w 2012r./ : 2 /połowa dziennego wymiaru czasu pracy/ x 7 m-cy),
- za sierpień 2012r.: od 1-14 (połowa miesiąca; 14 sierpnia 2012r. powód otrzymał skierowanie do szpitala, k. 160): 347,50 zł (1390 zł : 2 /połowa miesiąca/ : 2 /połowa dziennego wymiaru czasu pracy/); od 15-30: 695 zł (1390 zł : 2 /połowa miesiąca/ + pełen dzienny wymiar czasu pracy tj. 8 godzin);
- w okresie od września do grudnia 2012r.: 5.560 zł (1390 zł x 4 m-ce, pełen dzienny wymiar czasu pracy),
- w okresie od stycznia do grudnia 2013r.: 16.124 zł (1390 zł x 12 m-cy, pełen wymiar czasu pracy= 16.680 zł – kwota 556 zł za 12 dni okresu pobytu w szpitalu, kiedy to powód miał zapewnioną całodobową opiekę /1.390 zł x 12 dni: 30 dni = 556 zł za 12 dni),

- w okresie od stycznia do kwietnia 2014r.: 5.776 zł (1444 zł x 4 m-ce, pełen dzienny wymiar czasu pracy),
- w okresie od maja 2014r. do grudnia 2014r.: 11.552 zł (1444 zł x 8 m-cy, pełen dzienny wymiar czasu pracy),
- w okresie od stycznia do grudnia 2015r.: 16.405,60 zł (1465 zł x 12 m-cy, pełen wymiar czasu pracy= 17.580 zł – kwota 1.174,40 zł za 24 dni okresu pobytu w szpitalu, kiedy to powód miał zapewnioną całodobową opiekę /1.465 zł x 24 dni: 30 dni = 1.174,40 zł za 24 dni),
- w okresie od stycznia do maja 2016r.: 7325 zł (1.465 zł x 5 m-cy).

Mając na względzie powyższe za okres od czerwca 2011r. do kwietnia 2014r. żądanie powoda zasądzenie odszkodowania za pomoc osoby drugiej okazało się uzasadnione do kwoty 38.057,50 zł (4690 zł + 4865 zł + 347,50 zł + 695 zł + 5560 zł + 16.124 zł + 5.776 zł), a za okres od maja 2014r. do maja 2016r. – do kwoty 35.282,60 zł (11.552 zł + 16.405,60 zł = 7.325 zł), łącznie do kwoty 73.340,10 zł (art. 444 § 1 kc). W pozostałej części powództwo jako nieuzasadnione należało oddalić (pkt. 2 wyroku).

Jako, że roszczenie za okres od czerwca 2011r. do kwietnia 2014r. zostało zgłoszone w pozwie odsetki za opóźnienie od kwoty 38.057,50 zł należało zasądzić od dnia 30 października 2014r. do dnia zapłaty z analogicznym uzasadnieniem jak w przypadku zadośćuczynienia (art. 481 § 1 kc w zw. z art. 817 § 1 kc). Z kolei żądanie zasądzenia ww. odszkodowania za okres od maja 2014r. do maja 2016r.) zostało zgłoszone w piśmie z dnia 30.03.2016r., doręczonym pozwanemu w dniu 1 kwietnia 2016r. (k. 440), a zatem 30 dniowy do zapłaty upłynął 1 maja 2016r., a w konsekwencji odsetki za opóźnienie należało zasądzić od dnia 2 maja 2016r. do dnia zapłaty (art. 481 § 1 kc w zw. z art. 817 § 1 kc).

Ostatnim z żądań zgłoszonych przez powoda, a wymagających analizy i rozstrzygnięcia było zadanie zasądzania podwyższonej renty wyrównawczej do kwoty 2.000 zł miesięcznie, począwszy od 1 kwietnia 2014r.. Roszczenie w tym zakresie okazało się w niewielkiej części uzasadnione.

Stosownie do treści przepisu art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Brzmienie cytowanego przepisu prowadzi do wniosku, iż zasadność domagania się renty występuje w ściśle określonych przypadkach. Ma to miejsce wtedy, gdy nastąpiła całkowita lub częściowa utrata zdolności do pracy zarobkowej albo zwiększeniu uległy potrzeby poszkodowanego, ewentualnie gdy zmniejszyły się widoki powodzenia na przyszłość. Renta przewidziana w treści przepisu art. 444 § 2 k.c. ma charakter odszkodowawczy, a świadczenie pieniężne jest w tym przypadku surogatem świadczenia niepieniężnego (naprawienia szkody), do jakiego zobowiązany jest dłużnik (por. A. Cisek [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. prof. dr hab. Edwarda Gniewka, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2010r., w Systemie Informacji Prawnej Legalis; komentarz do art. 444 k.c.).

Przesłanką powstania prawa do renty jest to, aby następstwa uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia miały charakter trwałe, co nie oznacza, że nieodwracalny. W przypadku kiedy czas trwania następstw może być określony terminem, renta winna być ustalona na czas ograniczony tym terminem. W innych przypadkach renta powinna być ustalona na czas nieoznaczony, a jej uchylenie lub zmiana dopuszczalna jest jedynie w razie zmiany okoliczności jej ustalenia (por. wyrok SN z dnia 20.10.1966r., III CR 226/66, OSNC 1967/6/108).

Całkowita lub częściowa utrata zdolności do pracy ma wpływ na wysokość osiągniętych w przyszłości dochodów. Całkowita utrata zdolności do pracy w wyniku wypadku, pozbawia poszkodowanego możliwości zarobkowania czy też osiągnięcia awansu zawodowego. Pozbawienie poszkodowanego tych możliwości, musi skutkować odpowiedzialnością sprawcy i powstaniem obowiązku naprawienia powstałej w ten sposób szkody majątkowej w związku ze szkodą na osobie.

Renta z tytułu utraty zdolności do pracy powinna rekompensować poszkodowanemu uszczerbek, który wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia powstał w jego dochodach z tytułu pracy zarobkowej lub prowadzonej działalności gospodarczej.

Bezspornym było, że na mocy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie (...), pozwany wypłaca powodowi rentę w wysokości 1.300 zł miesięcznie. U podstaw takiego rozstrzygnięcia legły ustalenia, że na skutek wypadku z 13 kwietnia 2007r. powód całkowicie utracił zdolność do pracy, a jego możliwości zarobkowe kształtowały się na poziomie 2.000 zł. Powód w 2011r. otrzymywał zaś rentę inwalidzką w wysokości 700 zł miesięcznie.

W myśl art. 907 § 2 kc jeśli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

W sprawie należało zatem zbadać czy nastąpiła w okolicznościach sprawy taka zmiana stosunków, która uzasadniałaby zmianę wysokości zasądzonej renty.

Powód nadal jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Wymaga pomocy osoby drugiej w bardzo dużym zakresie. Poności nadal wydatki związane ze swoim leczeniem psychiatrycznym, ortopedycznym i neurologicznym. Przed wypadkiem z 2007r. powód pracował jako murarz oraz pracował dorywczo jako kucharz. Obecnie powód ma 35 lat. W normalnym toku rzeczy, z uwagi na upływ czasu, jego kwalifikacje zawodowe, choćby z uwagi na zebrane doświadczenie byłyby już znacznie wyższe. Z tego względu ustalając wysokość zarobków Sąd przyjął średnie wynagrodzenie brutto, a nie kwoty najniższe. W ocenie Sądu powód, będąc w sile wieku i dużych możliwości zawodowych mógłby obecnie pracować jako murarz oraz dorabiać na pół etatu jako kucharz. Należało zbadać jak kształtowałyby się w latach 2010-2016r. sytuacja zarobkowo powoda, gdyby nie wypadek z 2007r.

Jak wynika z ustaleń Sądu powód w 2014r. jako murarz mógł zarobić ok. 1.696,46 zł miesięcznie, a jako kucharz na pół etatu ok. 618 zł (1237 zł : 2), łącznie ok. 2.288 zł. Faktycznie otrzymywał zaś rentę inwalidzką w wysokości 1.071,90 zł. Różnica stanowi zatem kwotę 1.216,10 zł, co w przybliżeniu odpowiada wysokości otrzymywanej od pozwanego renty wyrównawczej. Z tego względu, należy uznać, że w 2014r. nie nastąpiła zmiana stosunków, która uzasadniałaby zmianę wysokości renty (art. 444 § 2 kc w zw. z art. 907 § 2 kc). Z tego względu roszczenie w tym zakresie należało oddalić (pkt. 2 wyroku).

Z kolei w 2015r. A. K. jako murarz mógł zarobić ok. 2.679,64 zł miesięcznie (przy czym w 2015r. maksymalne oferty pracy dla murarzy wynosiły nawet ok. 8.000 zł brutto, które jednak Sąd odrzuciła jako skrajne), a jako kucharz na pół etatu ok. 1.250 zł (2.500 zł : 2), łącznie ok. 3.930 zł. W tej sytuacji, należy uznać za wykazane twierdzenia powoda, że w 2015r. jego możliwości zarobkowe oscyływały na poziomie 3.000 zł (nawet jeśli założyć, że jako kucharz pracowałby w jeszcze mniejszym wymiarze czasu pracy tj. ¼ etatu). W ocenie Sądu, taka zmiana stosunków uzasadniała zmianę wysokości renty wyrównawczej za 2015r. Skoro bowiem w tym roku możliwości zarobkowe powoda wzrosłyby o 1/3 (z 2000 zł w 2011r. do 3000 zł w 2015r.), to należy uznać, że w relacji do wysokości tych zarobków jest to zmiana istotna. Faktycznie powód w 2015r. otrzymywał zaś rentę inwalidzką w wysokości od stycznia do kwietnia 2014r. - 1.071,90 zł, a od maja 2015r. - 1.107,62 zł. W okresie od stycznia do kwietnia 2015r. różnica między możliwymi a faktycznymi dochodami wynosiła 1.930 zł miesięcznie (3.000 zł - 1.071,90 zł), a w okresie od maja do grudnia 2015r. - 1.890 zł miesięcznie (3.000 zł - 1.107,62 zł). W 2015r. wysokość skapitalizowanej renty wyrównawczej winna wynosić 22.840 zł (1.930 zł x 4 m-ce = 7.720 zł/ + 1.890 zł x 8 m-cy = 15.120 zł/), a pozwany wypłacił rentę w wysokości 15.600 zł. Różnica skapitalizowanej, podwyższonej renty wyrównawczej a faktycznie wypłaconej w 2015r. wyniosła 7.240 zł (22.840 zł - 15.600 zł) i taką kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda z ww. tytułu (art. 444 § 2 kc w zw. z art. 907 § 2 kc). Przy uwzględnieniu nadto, iż wysokość ww. podwyższonej renty została ustalona dopiero w wyroku, wymagalność tego świadczenia nastąpiła z dniem wydania wyroku (tak: Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 24 stycznia 2001r., II CKN 197/00, publ. OSNP 2002/18/443). Odsetki ustawowe od kwoty 7.240 zł należało zatem zasądzić od momentu wyrokowania, tj. od dnia 16 czerwca 2016r.

Powód w 2016r. jako murarz mógł zarobić ok. 1.355,69 zł miesięcznie, a jako kucharz na pół etatu ok. 790 zł (1581 zł : 2), łącznie ok. 2.145.69 zł. Faktycznie otrzymywał zaś rentę inwalidzką w wysokości 1107,62 zł. Różnica stanowi zatem kwotę 1.216,10 zł, co w przybliżeniu odpowiada wysokości otrzymywanej od pozwanego renty wyrównawczej. Z tego względu, należy uznać, że w 2016r. nie nastąpiła zmiana stosunków, która uzasadniałaby zmianę wysokości renty w 2016r. i na przyszłość. (art. 444 § 2 kc w zw. z art. 907 § 2 kc). Z tego względu roszczenie w tym zakresie należało oddalić (pkt. 2 wyroku).

Suma roszczeń zasądzonych od pozwanego na rzecz powoda wyniosła zatem 185.528,32 zł (100.000 zł + 7.240 zł + 73.340,10 zł + 720 zł + 1620 zł + 2.241,96 zł + 366,26 zł) wraz z odsetkami za opóźnienie opisanymi w pkt. 1 wyroku. W pozostałej części powództwo zostało oddalone (pkt. 2 wyroku).

Stosownie do treści przepisu art. 100 zd. 1 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wynosiła ostatecznie 249.459 zł, a powód wygrał sprawę do kwoty 185.529 zł, czyli w 74%. W konsekwencji, stosownie do treści przytoczonego powyżej przepisu art. 100 zd. 1 k.p.c., trzeba było obciążyć powoda kosztami postępowania w 26 %, a pozwanego w 74 %.

Koszty poniesione przez stronę powodową obejmowały wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 3.617 zł (od początkowej wartości przedmiotu sporu), opłatę od pozwu w kwocie 9914 zł oraz zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłych sądowych w kwocie 1.000 zł.

Uwzględniając wyliczony powyżej procentowy stosunek wygranej należało uznać, iż powodowi należy się zwrot od pozwanego następujących kosztów procesu: 2.676,58 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (3.617 zł x 74%), 6.671 zł tytułem zwrotu części opłaty (pełna opłata od pozwu, po jego rozszerzeniu wynosi 12.473 zł, z czego 26% czyli kwota 3.243 zł obciąża powoda, który zapłacił faktycznie opłatę w wysokości 9914 zł, różnica uiszczonej i należnej opłaty wynosi 6.671 zł), 115 zł tytułem wydatków na biegłych (suma tych wydatków wynosi 3.403,38 zł, z czego powód poniósł do kwoty 1.000 zł, a winien ponieść 885 zł, różnicę winien zwrócić mu pozwany), łącznie koszty procesu należne powodowi wynoszą 9.462,58 zł, o ich zwrocie orzeczono w pkt. 3 lit. a wyroku.

Z kolei od powoda na rzecz pozwanego należało zasądzić kwotę 940,42 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (3.617 zł x 26%) – pkt. 3 lit. b wyroku.

Rozliczeniu podlegać musiały również koszty poniesione w przedmiotowej sprawie tymczasowo przez Skarb Państwa obejmujące część wynagrodzeń wypłaconych biegłym sądowym w kwocie 2.403,38 zł (pozwanego obciążały wydatki na biegłych do kwoty 2.518,38 zł, z czego 115 zł zwrócił powodowi, a różnicę winien zapłacić na rzecz Skarbu Państwa. zł Biorąc pod uwagę treść przepisu art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 2.403,38 zł z tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych (punkt 3 lit. c. sentencji wyroku).

SSO /-/ M. Inerowicz